

Заклучение. Проанализировав сказочную повесть А.А. Милна «Винни-Пух», мы обнаружили в ней проявления жанровых признаков сказочной повести: важную роль в развитии сюжета играет условность; граница между фантастическим и реальным измерениями довольно четкая; нет антитезы добра и зла из-за отсутствия отрицательных персонажей; художественное время чётко не обозначено; художественное пространство представлено аналогичными реальным локациям местами фантастического измерения; героев можно чётко разделить на реальных и волшебных; повествование ведётся от третьего лица, в произведении имеются элементы, связанные с биографией автора; повесть обладает признаками как художественного, так и разговорного стилей; ярко представлены черты романтизма.

1. Винни-Пух [Электронный ресурс]: Википедия. Свободная энциклопедия. – Режим доступа: <https://ru.wikipedia.org/wiki/Винни-Пух> (дата обращения: 29.01.2020).
2. Милн, А.А. Винни-Пух. Домик на Пуховой Опушке / А.А. Милн / Перевод С.Я. Максимишина. Художник О.В. Капионов. – СПб.: Аста-пресс Ltd, 1993. – 244 с.

НЕАЛАГІЗМЫ ЯК СРОДАК УЗБАГАЧЭННЯ СІНАНІМІЧНЫХ РЭСУРСАЎ МОВЫ

Ермакова Н.П.,

студэнтка 3 курса ВДУ імя П.М. Машэрава, г. Віцебск, Рэспубліка Беларусь

Навуковы кіраўнік – Бабіч Ю.М., канд. філал. навук, дацэнт

На сённяшні дзень праблема сінаніміі займае важнае месца ў беларускім навуковым дыскурсе. Ёй прысвечана шмат прац айчынных і замежных лінгвістаў. Пакуль што няма адзінага крытэрыя адносна вылучэння сінанімаў. Пэўныя навукоўцы прызнаюць сінанімамі толькі словы з абсалютна аднолькавым значэннем (В. Грыгор’еў), іншыя разглядаюць тоесныя спалучэнні магчымых лексем (В. Звэгінцаў). Можна адзначыць, што лексіка любой мовы заўсёды папаўняецца, узбагачаецца і абнаўляецца. “У працэсе развіцця мовы некаторыя словы могуць выходзіць з актыўнага ўжытку і замяняцца новымі або тымі, што раней, паводле пэўных прычын, выкарыстоўваліся носьбітамі мовы абмежавана” – заўважае даследчык культуры мовы Ю. Бабіч [1, с. 24]. У беларускай мове ўсё часцей сталі ўжывацца і замацоўвацца неалагізмы, якія даволі часта можна сустрэць на старонках СМІ. Напрыклад: настолка, вышымайка, флэт, чэлендж, страйк, таксоўка.

Мэта артыкула – выявіць і ахарактарызаваць новыя лексічныя адзінкі, якія садзейнічаюць механізму ўзбагачэння рэсурсаў мовы праз інавацыі.

Матэрыял і метады. Багаты матэрыял для выяўлення зрухаў у сучасным публіцыстычным тэксце і беларускай сінаніміцы дае мова сродкаў масавай інфармацыі (газеты “Звязда”, “Наша ніва”, “Новы час”), а таксама інтэрнэт-рэсурсы. Лінгваапісальны метады выкарыстаны ў якасці асноўнага.

Вынікі і іх абмеркаванне. Неалагізмы – гэта словы, якія зусім нядаўна ўвайшлі ў лексічны склад мовы і яшчэ трывала не замацаваліся. Такія словы пакуль не сталі агульнаўжывальнымі, таму могуць быць часам незразумелымі.

Разгледзім ужыванне асобных лексем на канкрэтных прыкладах: *Трэцяга чэрвеня саракагадовы памежнік учыніў суіцыд на працоўным месцы. У памежным камітэце пацвердзілі факт здарэння* (Звязда, 19.09.2017). *Беларускія пагранічнікі затрымалі двух туркаў, якія спрабавалі незаконна перасекчы мяжу* (Звязда, 20.08.2019). Лексему **памежнік** можна трактаваць як адносна новы моўны элемент, які ўжо, аднак, замацаваўся ў мове. Выкарыстанне гэтага слова дае вялікую мажлівасць пашырыць нацыянальны слоўнік і пашырыць сінанімічны магчымасці кантэксту.

Яшчэ адной сінанімічнай парай з’яўляецца **чайнік** – **імбрык**: *Восьмага студзеня – інтэлектуальная гульня па-беларуску “Імбрычкі ды імбрыкі”* (Наша ніва, 11.01.2017). *Паступова гарбата трывала ўвайшла ў жыццё насельніцтва. Ва ўжытку з’явіліся новыя звязаныя з ёй прадметы: самавары, чайнікі, сподкі і іншы* (Звязда, 09.08.2019). Першы назоўнік мала каму будзе знаёмы ў адрозненні ад другога, які знаходзіцца ў штодзённым выкарыстанні. У ТСБМ **імбрычак** – “чайнік для заваркі чаю”. Гэтае слова сустракаецца ў творах розных пісьмennisкаў, у прыватнасці, у Аляксея Якімовіча: *Медны самавар з размаляваным у кветкі імбрычкам на версе стаяў пасярод стала*. Таксама можна меркаваць, што слова **імбрык** прыйшло ў беларускую мову з польскай. Калі назоўнік **імбрык** параўноўваць з лексмай **чайнік**, то можна акцэнтаваць ўвагу на тым, што гэтае слова выконвае функцыю замяшчэння і спрашчэння, спрыяе эканоміі моўных сродкаў.

Часта неалагізмамі выступаюць запазычаныя словы, якія з цягам часу добра асвойваюцца мовай. Такім чынам за носьбітамі беларускай мовы замацаваліся сінанімічныя пары **мерапрыемства** – **імпрэза**, **карта** – **мапа**, **канікулы** – **вакацыі**, **лістоўкі** – **ўлёткі**, **варатар** – **брамнік**: *У музеі Якуба Коласа адбылася імпрэза, прысвечаная генерал-лейтэнанту і паэту Дзянісу Давыдаву. Гэтае мерапрыемства было вельмі значным для горада* (Наша ніва, 27.05.2019). *Шмат студэнтаў працавалі на вакацыях у летніку. Яны атрымалі досвед у працы з дзецьмі. Летнік пакінуў шмат станоўчых уражанняў і падарыў невымоўныя пачуцці, адзначыў адзін са студэнтаў* (Наша ніва, 30.07.2019). Сёлета ў нашай краіне для дзяцей быў створаны лагер “**Канікулы з Богам**”. Што мы яшчэ рабілі? Часам ад рукі перапісвалі і

расклеивали *ўлёткі* (Звязда, 01.10. 2013). На акрузе знайшлі *лістоўкі*, якія былі раскіданы непадалёку ад дома старшыні камісіі (Рыдыё Рацыя, 16. 11. 2019).

Заклучэнне. Такім чынам, прааналізаваны матэрыял паказвае, што неалагізмы адыгрываюць значную ролю ў развіцці мовы. Дзякуючы ім можна пазбегнуць таўталогіі, стылёва аздобіць кантэкст. Акрамя таго, узбагачаюцца слоўнікі і актуалізуюцца новыя сінанімічныя рэсурсы, якія надаюць беларускай мове адметнасць і непаўторнасць.

1. Бабіч, Ю.М. Культура беларускага маўлення / Ю.М. Бабіч. – Віцебск: ВДУ, 2015. – С. 24.

ПРОБЛЕМА ГЕНДЕРНЫХ ОТНОШЕНИЙ В РОМАНЕ Ш. БРОНТЕ «ДЖЕЙН ЭЙР»

Желанная Е.Р.,

студентка 2 курса ВГУ имени П.М. Машерова, г. Витебск, Республика Беларусь

Научный руководитель – Глазман Л.Я., канд. филол. наук, ст. преп.

Актуальность работы заключается в рассмотрении поднимаемых в английской литературе XIX века проблем общества, а в частности взаимоотношений полов, с позиции современного читателя. Подобные вопросы глубоко осмыслены в романе Ш. Бронте «Джейн Эйр», который является ярким отражением гендерных нравов эпохи.

Цель работы – определить особенности взаимодействия героев романа «Джейн Эйр» Ш. Бронте в ракурсе гендерной проблематики.

Материал и методы. Материалом для исследования послужил текст романа Ш. Бронте «Джейн Эйр». В ходе исследования использовались герменевтический и культурно-исторический методы.

Результаты и их обсуждение. В романе Ш. Бронте складывается ситуация, в которой мистер Рочестер и мистер Сент-Джон изначально выступали силками, которые максимально зажимали, давили и душили юную Джейн Эйр. От рождения не имеющая собственного голоса, Джейн привыкла все терпеть, прощать, а также говорить словами, которые максимально вписывались в рамки, установленные кем-то другим. Соответственно, логичным будет и последующий своеобразный стокгольмский синдром, возникший из-за влияния окружающей среды на личность главной героини в ещё юном возрасте. Ее воля была подавлена.

Встречу мисс Эйр и мистера Рочестера можно толковать двояко: с одной стороны, это надежда на исцеление давних ран, любовь и счастье, с другой же – изысканное продолжение детского кошмара с призрачной, иногда и вовсе несбыточной, возможностью на все выше перечисленное.

Такое восприятие имеет возрастную обусловленность. При прочтении романа, например, в двенадцать лет образ мистера Рочестера кажется читателю, как правило, романтическим, прекрасным и печальным. Его история о французской оперной певице, в которую он был влюблен, а также о своей первой жене трогает сердце, и читатель категорически не понимает, почему Джейн отказывает в свадьбе. Их история любви может показаться идеальной. Ведь оба были влюблены друг в друга и лишь из-за неуверенности во взаимности друг-друга либо скрывали свои чувства, либо пытались их выявить посредством ревности.

При прочтении романа в более старшем возрасте у читателя обычно возникает множество вопросов как к Джейн Эйр, так и к мистеру Рочестеру. Например, почему мисс Эйр терпела холодное, иногда пренебрежительное, а иногда крайне дружеское отношение мистера Рочестера к себе, да ещё и влюбилась в него? В культурно-исторических реалиях XIX в. ни одна уважающая себя девушка не стерпела бы такого отношения к себе, когда крепкую базу существующих или же возможных отношений составляли ухаживания мужчин за дамами. Тем не менее, очевидна возможная причина этой влюбленности: отсутствие на свете друзей, кроме умершей Хелен Бернс, а также любовного опыта и ухаживаний в целом и неожиданное появление человека, который в той или иной мере оценил ее ум, - вместе создали те самые чувства, которые испытывала главная героиня.

Что касается мистера Рочестера, первой каплей замешательства и возмущения становится момент, когда истинные чувства двух главных героев перестают быть тайной для них самих. В тот момент, когда Джейн понимает, что она должна уехать из-за скорой женитьбы ее патрона на мисс Ингрэм, и встречается с мистером Рочестером в саду, игра снова начинается.

Эдвард Рочестер начинает свою попытку с расспросов о том, полюбили ли ей Тернфилд, Адель и старушка Фэрфакс. После он подтверждает, что Джейн следует уехать и обещает отправить ее в Ирландию (что несколько не близко от него самого), тем самым доводя девушку до слез, выманивая признание. После чего заявляет, что вовсе порвал с мисс Ингрэм и любит восемнадцатилетнюю Джейн Эйр всем сердцем. Подобное поведение является противоположностью джентельменскому.

То ли «блуждающим огоньком», то ли «спасительным светом» стал для Джейн Эйр ее кузен Сент-Джон. Еще один мужской персонаж, которого мы подвергнем критике.

Он описывается молодым, высоким, стройным с истинно греческим лицом, то есть полной противоположностью мистеру Рочестеру, однако он никоим образом не уступал ему в холодности и сдержан-